

Politika Dergisi - Tayfun Özkaya Mülakatı

İçeriği Yazan: [Nuran TALAY](#) [1] Zaman: Pzt, 04/01/2010 - 00:00

PD Roportaj Ekibi: [Nuran TALAY](#) [1]

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA kimdir?

P29.9.1949'da İzmir'de doğmuştur. Evli, bir çocuk babasıdır. 1974 yılından bu yana Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi Tarım Ekonomisi Bölümünde çalışmaktadır. 1990 yılından 2006 yılına kadar Türkiye çapında örgütlü bulunan Tarım Ekonomisi Derneği'nin başkanlığını yapmıştır. Ege Üniversitesi Ziraat Fakültesi, Tarım ve Ekonomisi Bölümü, Tarım Politikası ve Yayım Anabilim Dalı öğretim üyesi, Tarım Ekonomisi Derneği Başkanı, Ege Üniversitesi Tarımsal Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü, GDO Karşıtları Platformu'nun destekçisidir.

Nuran TALAY: Genetiği değiştirilmiş organizmaları kaç yıldır tüketiyoruz?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: İlk GDO'lu ürün 1996'da piyasaya çıktı. Ancak başarılı olamadı. Takip eden yıllarda GDO'lu bitkilerin üretimi arttı. Türkiye olarak 2000'li yıllardan sonra ithalatımız arttı diyebiliriz.

Nuran TALAY: GDO'lu gıdaların insan ve çevre sağlığına etkileri nelerdir?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: İnsanlarda alerjilere yol açtığı doğrudan izlenmektedir. Hayvan deneyleri çok olumsuzdur. İskoçya Rowett Enstitüsü'nde GDO'lu patatesle beslenen farelerin tümünün iç organlarında küçülme, bağışıklık sistemlerinde çökme, kan yapılarında bozulma görüldü. Rusya Bilim Akademisi'nde farelerin yavrularının yüzde 55,6'sı doğumdan üç hafta içinde öldü. Avusturya Tarım ve Sağlık Bakanlığı'nın finansmanı ile Viyana Üniversitesi'nin geçen yıl yaptığı bir çalışmada ise GDO'lu gıdalarla beslenen farelerin 3-4 nesil sonra büyük ölçüde üreme yeteneklerini kayb ettikleri belirlendi.

Nuran TALAY: GDO'lu gıdaların zararlı etkileri ne kadar sürede ortaya çıkar?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Fare deneylerinde bir iki yılda da sonuçlar alınmıştır. Ancak bu etkilerin çok daha uzun sürelerde ortaya çıkması mümkündür. Sigara ve asbesti örnek alırsak bu etkiler onlarca yıl sonra bile ortaya çıkabilir.

Nuran TALAY: GDO en çok hangi ürünlerde kullanılıyor?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: En çok mısır, pamuk, soya ve kolzadadır. Türkiye'nin de ithal ettikleri bunlardır.

Nuran TALAY: GDO'lu gıdaları, tat, koku veya görünümleri olarak diğerlerinden ayırt etmek mümkün mü?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Bu mümkün değil.

Nuran TALAY: GDO'lu domatesin veya patatesin yetiştirme süresi doğaldan farklılık gösteriyor mu?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Süre olarak bir değişiklik yok.

Nuran TALAY: GDO'lu ürünlerin organik gıdalara oranlara maliyeti nedir?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Bu maliyet koşullara göre değişir. Çok büyük

işletmeciliğin görüldüğü ABD, Brezilya gibi ülkelerde maliyet daha aşağıda olabilir. İşgücü yerine ot ilacı kullanımı maliyeti aşağıya çekebilir. Ancak çevreye ve sağlığa zararları büyüktür. Ayrıca işçi kullanımı azaldığı için sosyal maliyeti de büyüktür. Dev işletmeler dışındaki işletmeler zarara uğramaktadırlar. Hindistan'da pamukta verim düşüşleri görülmüştür.

Nuran TALAY: GDO'lu tohuma ulaşmanın yolları nelerdir, fiyat olarak organik gıdalardan farkı var mı?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Türkiye'de ekimi serbest değil. Fiyat politikası ülkeye ve şirkete göre değişmektedir. Başlangıçta daha makul fiyatlar söz konusu olabiliyor. Ancak daha sonra fiyatlar hızla yükselmektedir.

Nuran

TALAY: GDO'lu gıdaların insan sağlığına verdiği en belirgin, göde görülebilen zarar var mı?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Belirgin zarar alerjilerdeki artıştır. Hayvan deneyleri sonuçları olumsuzdur. Asbestin de örneğin zararlı olduğu kırk yıl sonra kesin ortaya konabilmiştir.

Nuran TALAY: Özellikle hamile kadınların GDO'lu ürün tüketmesi bebeğin oluşumuna zarar verebilir mi?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: GDO'lu bitkilerde zararlı maddelerin olması çok büyük olasılık olduğundan ve bebelere zararı olduğundan bu tehlike çok büyüktür. Bu nedenle de yönetmelikte bile bebek mamalarında kullanılmayacağı yazmakta idi. Ancak zararlı maddeleri annesi yolu ile alabileceği göz ardı edilmiştir.

Nuran TALAY: Bebek mamalarında da kullanılan GDO'lu ürünlerin bebek ve çocuk gelişimine etkileri nelerdir?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Toksik maddeler yoluyla zararları söz konusu olabilmektedir.

Nuran TALAY: İnek veya keçi GDO'lu gıdalarla beslenmişliğinde sütleri ile aynı zararlı etkileri barındırır mı?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: GDO'nun hayvan bünyesinde kalıcı etkiler yaratabildiği saptanmıştır.

Nuran TALAY: GDO'lu beslenmiş hayvanların sütleri ve etleri insan sağlığına etkileri nelerdir?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Bu konudaki araştırmalar hakkında herhangi bir

bilgimiz yok.

Nuran TALAY: Tavukların GDO'lu yemlerle beslenmesi ile yumurtada da zararlı etkiler barınabilir mi?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Benzer zararlar onlarda da söz konusu olabilecektir.

Nuran TALAY: GDO'lu tohumların ekildiği toprakta bir değişim oluyor mu, oluyor ise toprak ne gibi değişimler göstermektedir?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Zarar iki yönlüdür. Birincisi çoğunda aşırı ot öldürücü (herbisit) kullanılmaktadır. Bu toprağı ve suyu zehirler. Ayrıca toprak bakterilerinde değişimlere yol açması söz konusudur.

Nuran TALAY: GDO'nun zararlı etkilerine karşı korunma yönetimi var mı?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Tüketmemek mümkün. Çoğu meyve suyu, kola, şeker içeren, mısır unu içeren gıdalar ve soya lesitini içeren gıdalarda (örneğin çikolata) GDO olabilir. Bunları bilerek yemeyebiliriz. Hazır gıdalardan olabildiğince kaçmak en güzeli.

Nuran TALAY: GDO ilim tohumları olarak da değerlendirilmez tohumların Avrupa'da kullanımı onları ne kadar?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Avrupa'da ekim hemen hemen tamamen İspanya'da yapılmakta. Terminatör tohum olarak söylenen kısır tohumların kullanımı konusunda bilgim yok. GDO şirketleri bundan şimdilik kamuoyu baskısı nedeniyle kaçınıyor.

Nuran TALAY: GDO'lu ürünlerin üzerinde GDO etiketi bulundurulması mı?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: GDO gıdaların kullanımı ve GDO'lu ürünlerin üretimi yasaklanmalı. Ancak serbest olan ülkelerde GDO etiketi olması hiç olmazsa istemeyenlerin bilgilendirilmesi için kaçınılmaz olmalı.

Nuran TALAY: İnsan ve çevreye verdiği zararlar bu kadar açıkken, yasanın onaylanmasının nedeni nedir?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Büyük şirketlerin yanlış yapmayacağına dair bir inanç ile birlikte, bu çevrelerin lobi çalışmaları, politik nüfuz güçleri çok önemli.

Nuran TALAY: GDO'lu gıdaların zararlı etkileri duyulduğu ürünlerin fiyatlarında %40'a varan düşüşler oldu. Organik gıdaların satışlarını ne kadar etkiledi bu düşüşler?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Bu konuda fazla bilgim yok. Ancak ülkemizde organik

gıda arzı zaten çok kısıtlı.

Nuran TALAY: Erişilebilirlik Yasasına emay verildikten, tüm zararlı etkilerine vakıf olarak mı verilmeyece?

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Bunu bilemem.

Nuran TALAY: Verdiğiniz bilgiler için teşekkür ederiz.

Prof. Dr. Tayfun ÖZKAYA: Ben teşekkür ederim.

iletisim@PolitikaDergisi.com

Nuran.Talay@PolitikaDergisi.com

[Bu yazı, Politika Dergisi Sayı 19’da yer almıştır. Tüm fazladan özellikleri ile özgün sayıyı indirmenizi öneririz. Sayı 19’u indirmek için [buraya tıklayınız.](#) ^[2]

Yorumlar

Kaynak URL (14/05/2024 - 09:30 tarihinde yazdırıldı):

<http://politikadergisi.com/roportaj/politika-dergisi%E2%80%94tayfun-ozkaya-mulakati-0>

Bağlantılar:

[1] <http://politikadergisi.com/pd-uye/nuran-talay>

[2] <http://www.politikadergisi.com/sites/default/files/PD19.zip>